

Knihovnicko-informační zpravodaj U Nás

Vyšlo: 18.7.2005

Číslo: Ročník 15 (2005), Číslo 2

Sekce: Šumné knihovny

Název článku: Zámělská knihovna a její historie

Autor: Milan Sedláček

Zdroj: <http://unas.svkhk.cz/clanek.asp?id=537>

Zámělská knihovna a její historie

Milan Sedláček

Ještě před vznikem Rolnicko živnostenské besedy v Záměli roku 1893 byl dán základ spolkové knihovně. Tvořily jej odborné hospodářské časopisy, knihy klasických autorů, lidové romány, cestopisy, kalendáře a články s dobovou tematikou. Dále to byly darované knihy, jak členů spolku, tak občanů obce. Spolek z výtěžků pořádaných divadelních představení, plesů a odborných zemědělských přednášek nakupoval knižní novinky již v roce 1891, ještě před založením Rolnicko-živnostenské besedy. Beseda se scházela v místním hostinci č.p. 81, kde byla umístěna i besední knihovna. Do besední knihovny byly v té době vybrané knihy nakupovány u Karla Dvořáka, knihaře ve Vamberku.

Dne 5. června 1909 po odstěhování knihovníka Josefa Hlaváčka převzal vedení knihovny člen Besedy Josef Pavel. Při volbě nového besedního výboru dne 9. ledna 1910 byli zvoleni Jan Rychtařík předseda, Adolf Hledík místopředseda, Josef Kapucián jednatel, Jan Mimra pokladník a Josef Pavel knihovník. První písemná zmínka o stavu a počtu knih je ze 4. června 1910 za knihovníka Josefa Pavla: 306 knih. Místní hostinec č.p. 81 koupil v roce 1911 nový majitel František Komárek, který byl členem Besedy a v tomto roce byl zvolen novým knihovníkem. Byl jím necelé dva roky a v roce 1912 prodává svůj hostinec Václavu Pavlišťovi, se kterým bylo projednáno, že i nadále hostinec propůjčí pro knihovnu a převezme činnost knihovníka.

Po 1. světové válce roku 1919, kdy byl nadále knihovníkem Václav Pavlišta, bylo navrženo a přijato, aby spisy zastaralé a nehodící se pro dobu samostatné republiky byly vyřazeny a nahrazeny knihami novými, moderními, které budou sloužit všem, jak odpovídá národní volnosti. V roce 1919 vešel v platnost zákon o obecních knihovnách, proto Beseda předává po řádné revizi knih v roce 1921 celou knihovnu v počtu 328 svazků obci, čímž byla dána všem občanům zámělským knihovna zákonně předepsaná, čili místní knihovna. Obec pro rok 1921 přispěla na knihovnu 780 Kč pro stávající stav, na opravy a přemístění 400 Kč.

Knihovna byla 24. dubna 1921 přemístěna po více než 30 letech z místního hostince „U Pavlišťů“ do školní sborovny a řádně vedena místními učiteli i zároveň knihovníky. Novým knihovníkem byl zvolen řídicí učitel František Frydrych, který se v Záměli narodil a po studiích se v roce 1915 do Záměle natrvalo s rodinou vrátil. Ale ještě v tomto roce narukoval do 1. světové války a vrátil se jako válečný invalida. Od roku 1918 nastoupil na zdejší školu jako učitel a od 1. září 1919 jako řídicí učitel.

Období od roku 1928 – 1948, co se týče místní knihovny, není možné dohledat v žádných z dochovaných pamětních knih obce Záměl ani u místních pamětníků.

Nově ustavená knihovní rada v roce 1949 si vzala za svůj úkol reorganizovat knihovnu a dovést ji co nejdříve na slušnou úroveň. Objednáno bylo více než 100 nových knih k doplnění knihovny. Aby tehdejší knihovní rada získala hodnotné knihy za zlevněné ceny, přihlásila se za člena „Družstevní práce“, odkud se odebíraly knihy ruských autorů. Výstavy knih probíhaly v roce 1949.

Pro místní lidovou knihovnu opravoval a vázal knihy zdejší kronikář a knihař František Fridrich z č.p. 111. V období let 1932 – 1965 stihl při své práci malorolníka opravit a svázat více než 276 knih. Protože uměl pracovat s knihou a měl k ní kladný vztah, založil si i svou vlastní knihovnu, která čítala více než 700 svazků. Jeho velkou zálibou byla historie, proto jeho knihovna obsahovala mnoho historických knih, ale i lidové romány, cestopisy a staré kalendáře, které si sám svázel. Tyto knihy si přicházeli půjčovat nejenom sousedé, ale i další občané obce.

V roce 1969 za knihovnice V. Chlebounové je stanovena půjčovní doba na čtvrtek od 16,30 do 18,30 hod. O knihy je zájem, knihovna má 30 přihlášených čtenářů. Stav knižního fondu v roce 1970 je 1 514 svazků. O dva roky později je knihovna přemístěna ze školy do samostatné místnosti budovy MNV a je nově vybavena regály a nábytkem. Knihovna je zapojena do střediskového systému vamberecké knihovny.

V roce 1988 uspořádala knihovna ve spolupráci s Osvětovou besedou cyklus přednášek „Poznej svůj kraj“. Knihovna byla otevřena každý čtvrtek od 16,00 do 18,00 hod.

V současnosti má knihovna k dispozici 1 400 knih a pro zájemce je otevřena každou středu od 8,00 do 11,00 a od 13,00 do 18,30 hod. Je zde k dispozici počítač s připojením na internet. Knihovnice Pavlína Pleslová pořádá zajímavé soutěže, výstavy a čtení pohádkových příběhů.

Knihovníci v Záměli:

1890 - Antonín Janeček, hostinský
 1893 - Jan Sládek, hostinský a knihovník
 Do 5. 1. 1909 - Josef Hlaváček, který se odstěhoval
 Od 5. 1. 1909 - Josef Pavel; byl zvolen jako knihovník (306 knih)
 Od 15. 1. 1911 - František Komárek, hostinský a knihovník
 Od 21. 9. 1912 - Václav Pavlišta, hostinský a knihovník (328 knih)
 Od 1921 - František Frydrych, řídící učitel
 Od 1930 - Antonín Zahradník, učitel
 Do 1949 - Antonín Beneš, řídící učitel
 Do 1952 - Antonín Zahradník, řídící učitel
 1958 - Vladimír Uhlíř, učitel
 1969 V. Chlebounová, učitelka (1970 – 1 514 knih)
 Od 1974 - Věra Petrová, učitelka
 Od 1976 - Zdena Martincová
 Od 1978 - Marie Prokšová
 Do 1981 – Ing. Josef Myšák
 Od 1995 - Vlasta Vodehnalová
 Do 2003 - Alena Joachimsthálerová
 Dosud - Pavlína Pleslová (1 400 knih)

Historická data:

1891 - první zmínka o knihovně v hostinci Jana Sládka č.p. 81 a nákupu knih
1893 - založení Rolnicko živnostenské besedy, která knihovnu spravovala
1909 - první písemně potvrzený knihovník
1910 - první písemná zmínka o počtu knih (ke dni 4. 6. 1910 306 knih) **1921** - předává Rolnicko živnostenská beseda knihovnu obci, knihovna přemístěna z hostince č.p. 81 do budovy školy č.p. 126
1970 - stav knižního fondu ke dni 20. 10. 1970 byl 1 514 knih
1972 - knihovna napojena na střediskovou knihovnu ve Vamberku
1972 - knihovna přemístěna ze školy do samostatné místnosti budovy MNV
1991 - nová smlouva o napojení na střediskovou knihovnu ve Vamberku
1995 - zrušeno napojení na střediskovou knihovnu ve Vamberku

Prameny:

Pamětní knihy Rolnicko živnostenské besedy 1891-1943. Obecní úřad Záměl.
Obecní protokoly zastupitelstva 1910-1962, rukopis uložen v SOkA RK.
Školní pamětní knihy 1911-1950, rukopis uložen v SOkA RK.
Kroniky obce Záměl, rukopis uložen v SOkA RK.
Gruntovní kniha majitelů domů obce Záměl. Obecní úřad Záměl.
Pamětní kniha Místní rady osvětové (MRO) 1946-1951. Rukopis v soukromí.
Rukopisné poznámky a zápisy po kronikáři Fr. Fridrichovi (*1903, +1983).
Materiály uložené u autora článku M. Sedláčka Záměl č.p. 23.

Redakční rada děkuje za zajímavý příspěvek a omlouvá se autorovi za krácení textu v tištěné verzi zpravodaje.

© 2000-2004 Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové · pujcovna@svkhk.cz
· knihovna@svkhk.cz · studovna@svkhk.cz · <http://www.svkhk.cz>